

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

SOME LEAVES OF AN EGYPTIAN JEWISH RITUAL

BY ROMAIN BUTIN, The Catholic University of America.

IN the Spring of 1916, Professor Camden M. Cobern left with me for examination and study thirty-four Hebrew fragments. These he had obtained a few years before in Cairo from a trusty town Arab who had been with him previously on several exploring expeditions. They doubtless originally came from one of the Genizahs of Cairo, presumably from the Ezra Synagogue where Schechter had obtained such great treasures.

Twelve of the fragments are printed leaves and contain various passages of the Bible. Five of these printed pages belong to a Bible (4to) of the early seventeenth or even sixteenth century, and are without vowel-points. The others are more recent.

Most of the twenty-two manuscript fragments are of a liturgical nature, but vary in age and palaeographical peculiarities. Fourteen leaves, however, written on paper, evidently belong to one and the same book; to these we have given more attention, and in the present article we give the results of our examination.

The text exhibited by these fourteen fragments shows highly interesting variants, not only in individual words or expressions, but also in larger sections. Some of the readings are not to be found in any of our printed rituals, and for this, if for no other reason, they ought to appeal to

all those who are interested in the origin and evolution of the Jewish Rites.

The Prayer Book from which the leaves have been torn must have contained not only the prayers for work days, Sabbaths, &c., but also the text of the prayers for the Holy days, as the last folios belong to Yom Kippur. If they really come from the Ezra Genizah, it is probable that the rest of the ritual is now still extant, perhaps scattered in various collections, as is often the case with Manuscripts discovered in recent times. (Compare E. N. Adler, 'Genizah' in *Jewish Encyclopaedia*.) It may be possible therefore that some day the text of this ritual may be reconstructed in its main sections if not in its entirety.

The page is about $6 \times 4\frac{1}{4}$ in. It contains generally 16 lines, sometimes 15 (7 a, 9 b, 14 b), and sometimes 17 (6 b, 11 a, 12 b, 13 a). The number of letters in the line is not constant but varies from around 20 to over 30. In the lower margin of the verso, the first word of the following folio is given as catchword.

The folios do not seem to have been numbered, at least we have discovered no trace of the numbering. For the order and arrangement of the fragments we have been guided partly by the Rubrics at the beginning of some of the sections, e.g. 6 a, 11 a; partly by the catchwords and by the contents of the prayers themselves. We have also considered the similarity of the state of preservation of the leaves. It is probable that generally speaking adjoining leaves must have been detached at the same time and formed little bunches exhibiting more or less the same characteristics. It is evident that fragments 10-14 are consecutive and belong to Yom Kippur. It is also certain that 1 and 2 belong together, as do also 3-5, 6-7, 8-9.

The arrangement of these little groups is also comparatively easy. Fragments 1 and 2 contain portions of the Shemoneh Esreh; their simple form is evidently that used for work days. Besides, they must belong to the Morning Service, as these leaves must have been in close proximity to 3-5 which belong to the Morning Service and give us **וְכֵן לְצִיּוֹן**. Fragments 1-5, therefore, belong to the Morning Prayer. At least one folio is missing between 2 and 3; folio 2, which must have contained the end of the Amidah, would not have been large enough to contain also the various supplications which precede the Half *Ḳaddish*.

Similarly, at least a folio must be lost between 5 and 6; it contained some more supplications and the Full *Ḳaddish*.

The classification of 6-9 offers special difficulties, and we have hesitated a long time before adopting the order given here. At the end of fragment 7 there is the catchword **בְּמַלְחָה** ('is finished'), this same word begins fol. 8; the probabilities are therefore that 8 comes immediately after 7. But fragments 6-7 contain the *Minḥah* Service for Work Days, and of course must have been preceded by the ordinary Morning Prayer, whereas leaves 8-9 contain the special Morning Prayers for Mondays and Thursdays, and besides, are headed by the rubric 'End of the Morning Prayer'. Now this rubric would fit better if the regular Morning Prayer had come immediately before, and would hardly be proper if preceded by the Afternoon Service. Besides, it is more logical to have the special Morning Prayers for Mondays and Thursdays after the ordinary *Shahrit*.

However, we have adopted the arrangement given here for the following reasons: The catchword **בְּמַלְחָה** naturally leads to a folio that begins with that word; it is true that

a lost folio might have begun with that word, but it is hardly likely that two folios in close proximity would thus coincide, although, of course, it is possible. A closer examination of the fragments leads to the same conclusion. Fragments 5-9 show the same mutilations and must have been together in the original manuscript; folios 7 and 8 are the closest in that respect; they exhibit not only the same general mutilations but also the same little creases and minor injuries; there is no doubt that they were together at least after being separated from the rest of the manuscript, and all told, it seems to us more probable that they have been kept together because they were already together in the book. The writing on fol. 6 is well preserved, while it is exceedingly faint on 7-9; fol. 6, therefore, escaped some vicissitudes which 7-9 underwent. By placing the section for Mondays and Thursdays before the Minḥah Service, we would have the order: 8, 9, 6, 7 in which case it would be hard to explain the striking similarities between 7 and 8, and the dissimilarities of 6.

Furthermore, if a radical distinction had been made between the Morning and Minḥah Service, we would naturally expect the Rubric for the latter to begin with *במלה*, as we find ff. 8 and 11, but this is not the case. Our view is that the scribe went on with the Minḥah Service immediately after the Morning Prayer, and gave afterwards what had relation to Mondays and Thursdays. Probably the title was stereotyped and was reproduced just as it was even when the place of insertion would have logically called for a change. So we have the order: 1-5 Morning Prayer; 6-7 Afternoon Service; 8-9 Special Service for Mondays and Thursdays.

As to ff. 10-14 they are certainly consecutive and all

refer to the end of the Afternoon and the beginning of the Evening Service for the day before Yom Kippur.

Script. Portions of the rubrics and titles are written in large ordinary square characters marked with three dots in a triangle, e. g. 1 a, 2 b, &c. The rest is written in what is known as Oriental Rabbinic Script. The letters are generally not joined, except ב and ו . If Yod and sometimes Waw come between ב or ו and another letter in the same word, they are often written over the ligature, e. g. עליו . As more characteristic forms we may mention $\text{כ} = \text{ס}$; $\text{ז} = \text{ח}$; $\text{ט} = \text{צ}$; $\text{ף} = \text{פ}$. Others, although similar to the ordinary Rabbinic are yet different. Some of the characteristics exhibited in these fragments are found in some of the facsimiles published by Neubauer, from MSS. in the Bodleian Library, Plates III, VII, X, XIII, XIX, XXIX. All these, except III, are more cursive than our fragments, see p. 266.

Extended Letters. Extended letters are used comparatively seldom and only as the last letter of the line. The letter Mem is the most commonly extended letter; yet not the whole body of the letter is extended but only the top stroke מ not ם , e. g. 4 a, 7; 8 b, 10; 14 b, 10, &c. Similarly נ occurs as ן , 12 b, 13. The only other extended letters that we have noticed are $\text{ג} = \text{ג}$, 13 a, 1, 10; $\text{ח} = \text{ח}$, 12 b, 14.

As a rule, instead of extending letters to fill up the end of a line, either the line is left unequal or, as often occurs, the first letter or letters of the following line are written and cancelled by a slanting stroke overtopping the last letter, the whole word is then repeated at the beginning of the next line, e. g. 1 a, 3; 3 a, 7; 3 b, 5; 5 a, 1, &c., &c.

Abbreviations. Abbreviations occur very seldom in

break within a section is marked by two points juxtaposed horizontally in line with the top of the letters, e.g. 4 a, 3; 10; 7 a, 4; 9 a, 12, &c. In one case, the two points are vertical, 11 b, 10. The end of a section or a larger break is marked regularly by four points arranged as a vertical lozenge, as in Ethiopic (*), e.g. 1 a, 6 and *passim*.

Corrections. Words wrongly written are cancelled by points placed over them (cp. Butin, *The Ten Extraordinary Points of the Torah*), e.g. 1 a, 1; 3 a, 1-4, &c.; in a few instances a dash is used instead of the points, e.g. 2 b, 5; 9 b, 7. The dash is also used to cancel letters put at the end of the line to fill in, so that they would not be read twice, see above under *Extended Letters*.

A word that has been omitted is either written above the line, e.g. 10 b, 10; 13 a, 9; or the sign $\vee$ is inserted over the place of omission and the word or words are given in the margin preceded by the same sign, e.g. 12 a, 12 (twice); 5 b, 3. There must have been also an insertion on 6 a, 8 and 11 a, 1, as the sign $\vee$ occurs in the text, but the words or sentences to be inserted have not been preserved owing to the mutilated state of the margin. In two cases, 12 a, 12 and 12 b, 4, where a correction has to be made at the beginning of the line, the word is written just opposite with the sign = leading to the place.

Other Signs. The titles written in large characters are marked by three dots in a triangle, e.g. 1 a, 3; 1 b, 5, &c., &c. These three dots are also found where the scribe has apparently forgotten to write the title in larger letters, e.g. 3 b, 2, &c.

The portions of the rubrics not written in large letters are marked with a horizontal stroke with or without a hook, or $\sim$, e.g. 6 a, 3, 4; 11 a, 3, 4, &c.

At times the portion of the line immediately under the large letters is left blank. This blank space has no meaning except to prevent the crowding of letters in the corresponding parts of the lines, e. g. 1 a, 4; 3 a, 7, &c.

Other signs apparently occur, e. g. 10 a, 13, but on closer examination they are only a portion of a letter showing through the paper. One has to be particularly careful with smaller signs and points, e. g. 4 b, 2, &c. The peculiar sign on 1 b, 1, very probably indicates transposition.

AGE AND COUNTRY.

Age. It is somewhat difficult to assign a very definite date to these fragments; very likely when the rest of the ritual is found and edited a colophon may give us not only the date but the name of the scribe and the exact locality from which it was made. Our opinion is therefore more or less conjectural.

As far as paper and sizing is concerned, the leaves could be as late as the sixteenth century; but when we examine the script we come to a less vague conclusion. As pointed out above, the script resembles that of Plates III, VII, X, XIII, XIX, XXIX in Neubauer's Facsimiles. Plate III is an autograph of Maimonides and therefore written towards the end of the twelfth or beginning of the thirteenth century (cp. Neubauer, *Catalogue of Hebrew MSS. in the Bodleian Library*, No. 393). The characters and general appearance are strikingly alike, yet the letters p and n are less cursive in Plate III than in our leaves, and their form is undoubtedly older. Plate X (Neubauer, No. 2253, 11) and Plate XIX (No. 2008), both of the sixteenth century; and Plate VII, end of the fifteenth century, exhibit a far more cursive character

and are later than our leaves. Plate XIII is an autograph of Isaac de Lattes, and the MS. was finished in 1372 (Neubauer, No. 1298); it is also more cursive, the shape of certain letters as well as the general appearance point to a date later than the Cobern leaves. The present leaves would find their proper place between the time of Maimonides and that of Isaac de Lattes, i. e. between the middle of the thirteenth and the middle of the fourteenth century, very probably towards the end of the thirteenth or first half of the fourteenth century. This is further borne out by a comparison with an autograph letter of Abraham, son of Maimonides, of the early thirteenth century, reproduced by E. N. Adler, in *Jewish Encyclopaedia*, 'Genizah', V, 612; there is a striking resemblance, and although *Ḳoph* still retains the form found in Maimonides, *Aleph* leans strongly to the form of our leaves.

Country. As to the home of the ritual, there is no doubt that it was an Arabic-speaking country, since the rubrics are written in Arabic. Furthermore, there can be little doubt that this country was Egypt, not merely because the leaves were discovered in Egypt but also because *Kol Nidre* is not given for the Evening Service of Yom Kippur, 11 a, a custom which, as far as we know, was peculiar to Egypt (see 'Kol Nidre', in the *Jewish Encyclopaedia*, and the authorities cited there). Besides, the nature of the paper is too closely akin to the Fayyum papers, to make it necessary for us to think of any other provenance.

CHARACTER OF THE RITUAL.

This ritual was intended for the use of the *Ḥazan* or *Sheliaḥ Ṣibbur* and not for the congregation. This is made clear from the fact that the form of the third Benediction

for the Day of Atonement is the one used by the Ḥazan when repeating the Amidah, also from the place assigned for the Confession of Sins on the same day. When the Congregation recites the Amidah, the Confession of Sins is placed after it, but when the Ḥazan repeats it, he includes it in the fourth Benediction (see Dembitz, *Jewish Service in the Synagogue and Home*, pp. 165 ff.); the latter arrangement is the order followed here.

This ritual does not correspond to any of the others. Some of the passages and readings are found now in one rite and now in another, but the text as a whole is quite distinct. Thus, passages are found in Amram, Saadya, Maimonides, Vitry or in some of the other rites, as will be pointed in the notes, in fact whole sections are common to them all. Yet, this does not prove actual dependence of this ritual on any of the others; it proves merely that it draws from the same sources as the others. The discrepancies are too numerous to allow of any other solution. Certain sections are undoubtedly very ancient and their form older than that of any other rite, such as, e.g. the Confession of Sins, Seliḥah ענינו, &c. For much of the material found in these leaves we should go back to Gaonic times.

This ritual, however, shows the influence of Maimonides in many of the prayers and also in their arrangement, especially in the arrangement of the section following the Amidah on Work Days. This confirms its Egyptian origin, as in Egypt the Siddur of Maimonides soon superseded that of Saadya. There are also striking resemblances between our ritual, the Italian and a Sephardic recension published and translated by Ottolenghi (see later), notably for the Confession of Sins. All told,

these leaves would belong to the Spanish group rather than to the Ashkenazi. On the various influences that brought about differentiations between the rites, see Zunz, *Ritus des synagogalen Gottesdienstes*, pp. 5 ff.

We leave to more skilled hands the task of ascertaining in detail the origin of the special readings, but we feel sure that this text will prove of some value for the question of the origin, growth, and evolution of the Jewish Rites in general and for the history of the Egyptian Minhag in particular.

In the preceding notice we have perhaps entered into useless details, yet it is hoped that they may be the means of identifying some of the sister leaves scattered in various places and inaccessible to the present writer.

DESCRIPTION.

Fol. 1. This folio is badly mutilated ; eight lines are missing and only five entirely complete. It contains a portion of the Amidah in a form different from the other rites. The writing, however, is perfectly clear and legible.

Fol. 2. This is probably the worst of the fourteen fragments. Only three complete lines are left ; but there are portions, sometimes only a word or two, of five other lines. Writing in itself legible, but text hard to reconstruct on account of the many lacunae due to tears, holes, and various mutilations. It continues the Amidah down to Modim.

Fol. 3. Contains five complete lines. The rest badly torn but showing portions of five additional lines. Writing clear and legible. Fol. 3 a contains some supplications preceding the Half Kaddish, the beginning of the Half Kaddish, in a very fragmentary state. Fol. 3 b contains

the end of the Half Kaddish, והוא רחום, Ashres and the beginning of Ps. 145.

Fol. 4. Has eight lines complete and two lines rather fragmentary. Writing clear and legible. Fol. 4 a contains the continuation of Ps. 145. Fol. 4 b, end of Ps. 145; followed by Ps. 146. 5 and 84. 13. Then comes וְבֵא לְצִיּוֹן ll. 5-10. With line 10 begins the Kēdushah (*Jewish Encyclopaedia*, s.v.). The text of Isa. 59. 21-22 is lost, only the end of the Aramaic Targum remaining on top of fol. 5 a.

Fol. 5 is complete with its sixteen lines; a few lines are a little mutilated at the beginning and at the end, but the text is easily reconstructed. Writing clear and legible. Fol. 5 a gives the end of the Kēdushah; then supplications mostly agreeing with Yemen; the differences in this section down to 5 b, 8 are not great among the various rituals. At the end of 5 b comes a section of which one line is given, but which we have not been able to identify.

After fol. 5 there is at least one folio missing, containing the end of the supplications and the Full Kaddish with its complementary prayers; the end of those prayers are given at the beginning of 6 a.

Fol. 6 is complete with sixteen lines (6 a), and seventeen lines (6 b). It exhibits the same mutilations at the beginning and end of the lines as fol. 5 (see below, pp. 282, 283). The writing is clear and legible. Fol. 6 a, l. 3, begins the Minḥah Service for Work Days, with its Arabic Rubric. The text begins with והוא רחום, &c., as on fol. 3 b. Then comes Ps. 145 given in full down to fol. 6 b, l. 15. The same Ashres follow as on fol. 4 b. With l. 17 begins the Kaddish de-Rabbanan.

Fol. 7 is complete with sixteen lines and has the same

mutations as the preceding two folios. The writing is very faint and not easily read. We succeeded in deciphering some of the words only with the help of a strong magnifying glass and after having cleaned the paper with dioxygen; by this means the paper was somewhat bleached and the writing stood out better by contrast. Fol. 7 a contains most of the *Ḳaddish de Rabbanan*; fol. 7 b, end of the *Ḳaddish*, followed (ll. 3-16) by two quotations from 1 Kings 8. 57-60 and Joshua 1. 8-9. The *Minḥah* Service ends with the folio.

Fol. 8 is complete with sixteen lines and has the same mutilations and even minor injuries as fol. 7; the writing is also very faint and the folio was treated in the same way as fol. 7. The beginning of l. 2 could not be read with certainty. The application of ammonium sulphide gave the paper a bluish tint but failed to revive the writing. With fol. 8 a begins the Special Service for Mondays and Thursdays. The order of the prayers comes nearest to Italian, but instead of *אל מלך* our ritual reads *Seliḥah ענינו*, 8 b. This *Seliḥah* is not alphabetical and exhibits an older form than that found in the other rites. Then follow *אל ארץ אפים*, l. 10 and the Thirteen Attributes, l. 14. Fol. 9 is also complete with sixteen (9 a) and fifteen (9 b) lines. It shows the same mutilations as the others. The writing, however, is not as faint; on the other hand there is in the paper much more extraneous matter, stains and other defects, which render the reading rather difficult in places. Fol. 9 a, l. 2 gives us the Shorter Confession of Sins, after which, ll. 14-16, comes an Arabic rubric telling of the recitation of *אבינו מלכנו* in a prostrate form and of *אבינו מלכנו חנינו וענינו*, but the text itself of the prayers is not given; then, fol. 9 b, follow some supplications as on fol. 3 a, and

the beginning of Ps. 20. With this folio ends the first part of the leaves.

Ff. 10-14 form a continuous text beginning with the second half of the Confession of Sins for Minhah Service of the Day preceding Yom Kippur, and ending with the same section for the Evening Service of the same day. The text of the Confession is therefore complete. They cover the end of the Service of the Afternoon and the beginning of the Evening Service, including the first three Benedictions of the Amidah for Yom Kippur and the greater portion of the Fourth Benediction, in which is included the Confession of Sins when the Ḥazan repeats the Amidah (cp. Maimonides, *loc. cit.*, Widdui, p. 155).

Fol. 10 contains the sixteen lines but with many short breaks due to holes, tears, &c. The writing is well preserved as it is in these four folios. It contains the end of the Minhah Service, which ends on fol. 11 a, l. 1.

Fol. 11, complete with seventeen (fol. 11 a) and sixteen (fol. 11 b) lines, is fairly well preserved. It contains the rubric in Arabic introducing the Evening Service. We note the absence of any reference to *Kol Nidre*. The opening prayers are merely indicated in the rubric but their text is not given. The text begins with the Amidah, l. 5. There are interesting variations in the first two Benedictions, which will be given in the notes. Fol. 11 b, l. 5, gives the Third Benediction, the first part of which is evidently based on Maimonides.

Fol. 12, also well preserved and complete, continues the Third Benediction down to fol. 12 b, l. 15. With l. 15 begins the Middle Benediction *אתה בחרתנו*.

Fol. 13, well preserved and complete, continues the Fourth Benediction. The text offers some interesting

variants also pointed out in the notes. The Confession of Sins included in the Fourth Benediction by the Ḥazan when he repeats the Amidah, begins with fol. 13 b, l. 4.

Fol. 14 is not so well preserved but offers a fairly complete text with minor breaks, due to tears; the writing is legible. Fol. 14 a, l. 1 contains a section not found in others and taking the place of the usual *מה נאמר*. The List of Sins is given in fol. 14 b, but in a form much shorter than in most of the other rites, and resembling strikingly Ottolenghi's Sephardic recension, although not identical with it.

In the preparation of the notes we have compared these leaves with the following editions of the other rites to which we have had access:—

ASHKENAZI

N. M. Adler, *The Authorized Daily Prayer Book*, London, 1912.

W. Heidenheim, *סדור שפת אמת*, Rödelheim, 1877.

S. Baer, *סדר עבודת ישראל*, Rödelheim, 1868.

A. L. Frumkin, *סדור חפלת כמנהג אשכנז עם סדר רב עמרם השלם*, Jerusalem, 1912.

... . *סידור בית יעקב כמנהג אשכנז*, Warsaw, 1910.

Service of the Synagogue, 3rd ed., 6 vols., London, 1908–1913.

SEPHARDIC

Salomone Fiorentino, *Orazioni quotidiane per uso degli Ebrei spagnoli e portoghesi*, Livorno, 1825.

... . *ע"פ נוסח ספרד*, 2 vols., Wilna, 1878.

L. E. Ottolenghi, *מחזור לימים נוראים*, 6 small vols. Livorno, 1821.

CARPENTRAS

סדר לימים נוראים כמנהג ק"ק קרפינטראן, Amsterdam, 1739.

ARAGON

מחזור לראש השנה ויום הכפורים למנהג ק"ק אראגון, Salonica, 1809.

ITALIAN

A. Hasdà, *Formulario ordinato tradotto delle preghiere Israelitiche di Rito Italiano*, Torino, 1902.

. . . . . מחזור במנהג קהל קדוש בני רומה, Venice, 1710.

SAADYA

Various notes in Baer, Frumkin, and in Landshuth's עמודי העבודה, s. v.

PERSIAN

Passages given by E. N. Adler, *JQR.*, X, 606 ff.

MAIMONIDES

ספר תפלות, at the end of Ahabah, in Mishneh Torah, 4 vols., Wilna, 1900 (Ahabah, pp. 150 ff.).

YEMEN

סדר תפלה . . . כמנהג ק"ק צנעא יע"א וכל מחוז התימן, Wien, 1906.

Another Yemen (Babylonian) recension of the Amidah, Kaddish, and other portions, is given in Dalman, *Worte Jesu*, 301, 305 f., also in Holtzmann, *Mischnah Berakot*, 13 ff.

AMRAM, in Frumkin, as above.

RASHI, סדרור רש"י, ed. Buber, Berlin, 1911.

VITRY

מחזור ויטרי, ed. Hurwitz, Berlin, 1893.

Einleitung u. Register zum Mahzor Vitry, Berlin, 1896-1897.

PALESTINIAN AMIDAH

Published by S. Schechter, *JQR.*, X, 654; reproduced in Dalman, *loc. cit.*, 299; Holtzmann, *loc. cit.*, 11 ff.

We have also utilized the following liturgical works, which, although not giving a continuous text, have often preserved ancient readings:—

J. KARO, אורח חיים, Wilna, 1500.

ABUDARHAM, ספר אבודרהם, Warsaw, 1877.

KOL-BO, כל בו, Fürth, 1781.

MAHARIL, ספר מהר"ל, Warsaw, 1874.

HAMANHIG, ספר המנהיג חברו הרב אבן ירחי, Berlin, 1855.

On the Amidah mention must be made of Elbogen, 'Geschichte des Achtzehngebets', in *Monatschrift für Geschichte u. Wissenschaft d. Judenthums*, vol. XXXIX, pp. 330 ff.; 427 ff.; 513 ff.

ABBREVIATIONS.

A	Ashkenazi	O	Ottolenghi's edition of S
Am.	Amram	P	Palestinian Amidah
Ar.	Aragon	Per.	Persian
Abud.	Abudarham	R	Roman Maḥzor
C	Carpentras	S	Sephardic
I	Italian	V	Vitry
K	Kol Bo	Y	Yemen
M	Maimonides		

Fol. 1. Recto.

1	וּבְרַכָּה וְשְׁלוֹם כְּבִרְכַּת הַשְּׁנִימ הַטּוֹבוֹת כ[י]
2	אֵל טוֹב וּמִיטֵב אַתָּה בָּאִי מְבָרַךְ הַשְּׁנִימ ♦
3	תִּקְעַתְּ בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לַחֲדִירוֹתֵינוּ וְשֵׁא נִם
4	לְקַבֵּץ גְּלוּתֵינוּ וְק[רָא] דְּרוֹר וְקִבְּצֵנוּ
5	יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כְּנַפ[וֹת] כָּל הָאָרֶץ לְאַרְצֵינוּ
6	בָּאִי . . . . . יִשְׂרָאֵל ♦ הַשִּׁבְיָה
7	שׁוּ[פְּטִינוּ] כְּבִרְאשׁ[וֹנָה] וְיִעֲצִינוּ [כ] בְּתַחֲלָה
8	וְ . . . . . מְלֹךְ עָלֵינוּ
9	מ . . . . .

The folio opens with the end of the ninth Eulogy, בְּרַכַּת הַשְּׁנִימ; the Amidah is found in V, § 90 (Hurwitz, p. 66). in Am., § 38 (Frumkin, I, 246), in Abud., p. 58, col. 2; K, § 11, 4 c ff; in the other rituals in the usual place. Saadya's Amidah is given in Frumkin, I, 242. The end of this Eulogy does not correspond exactly to any of the other rituals.

L. 2. וּמִיטֵב, probably an error for מְבָרַךְ.

Ll. 3-6. Tenth Eulogy.

L. 4. לְקַבֵּץ, so P; others לקבץ. וְקָרָא דְּרוֹר, found in Am. and Abud., omitted in others.

L. 5. מִהֲרָה, so S, others omit; כָּל, so M and V; לְאַרְצֵינוּ, so most rituals, omitted in A and Sa.

L. 6. Supply נִדְחֵי עַמּוֹ. This Eulogy in Saadya is much shorter and different.

Ll. 6-8. Eleventh Eulogy.

L. 8. Supply probably יְגוֹן וְאַנְחָה. Am. reads וְמֶלֶךְ immediately after בְּתַחֲלָה.

Fol. 1. Verso.

- 1 והמעצבים להם כולם מהרה מארץ יכריתו
 2 וישמדו ויבאירו(?) ושבדור זרועם והכניעם
 3 למען שמך יי אלהינו ואל תתן תקומה לכל
 4 אויבי נפשינו באי שובר אויבים ומכניע
 5 זידים * על הצדיקים ועל [החסידים] ועל
 6 גיר הצדק ועל כל . . . . . [ישראל]
 7 ועל[ינו] יהמו רחמך . . . . . שבר
 8 טוב לכל הבוט[ח]ים . . . . . ים
 9 . ל . . . . ע
 . . . . .

End of twelfth Eulogy. The differences between the various rituals are too numerous to be listed.

L. 1. Read והמעצבים, the sign over the *y* indicates transposition.

L. 2. וישמדו ויבאירו should be ויאבירו, the middle letters are, however, doubtful. On this Eulogy compare also Per., *JQR.*, X, 610.

L. 5. Thirteenth Eulogy. The text is very close to Y, see also Per. *JQR.*, *ibid.*

L. 6. Read ג(י)רי. Supply עמך בית.

L. 7. Supply יהוה אלהינו ותן.

L. 8. Supply באמת ושים.

L. 9. Only ל and ע are visible; they belong very likely to חלקנו עמהם.

Fol. 2. Recto.

1 עבדך מהרה תצמח קרנו תרום בישועתך
 2 כי לישועתך קוינו כל היום [ם] בְּאֵי מַצְמִיחַ לָנוּ
 3 קֵרֶן יִשׁוּעָה ♦ אָב הַרְחֵם אֱלֹהֵינוּ מִלֵּא
 4 רַחֲמִים [. . . . .] לַהֲיִינוּ רַחֲמִים עָלֵינוּ
 5 וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים . . . . . אֶת תַּפְלִיתֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ
 6 כִּי אֵל . . . ל . . . . . וְתַחֲיֵנוּ אֶתְּךָ מִלִּפְנֵי
 7 מ . . . . . כִּי אֵב מִלֵּא
 8 רַחֲמִים . . . . . קָם
 . . . . .

Ll. 1-3, end of fifteenth Eulogy, אֶת צִמְח דֹּד. This Benediction, of course, is different in P, in which it forms part of the preceding, cp. on this Palestinian practice, *Jer. Ber.*, II, 4, 5 a; IV, 3, 8 a; *Jer. Taanit*, II, 2, 65 c.

L. 2. Y omits הַיּוֹם . . . כִּי and Am. כָּל הַיּוֹם, otherwise there are no important variations in the rituals.

Ll. 3 ff. Sixteenth Eulogy. The differences are too numerous to be listed. This ritual is perhaps nearest to I. The title אֵב הַרְחֵם (א) is found in Per. (*JQR.*, X, 610) all the others have שְׁמַע קוֹלֵנוּ. The reconstructions are also conjectural.

L. 4. Perhaps we should supply שְׁמַע קוֹלֵנוּ, and l. 5 בְּרָצוֹן.

L. 6. The Yod of וְתַחֲיֵנוּ seems to be cancelled by a point.

L. 7. First word is probably מִלִּבֵּנוּ.

The last word of l. 8 is probably רִיקָם.

Fol. 2. Verso.

עיינינו בשובך לנוך לציון ברחמים כמאז	1
בִּאֵי המחזיר שבינתו לציון * מוֹדִים	2
אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אב'	3
צור חיינו מִגֵּן ישע[נו] . . . . . לדור	4
ודור ודור נודה לך . . . . . יך על חיינו	5
המסורים בידך ועל . . . . . ת	6
לך ו[ע]ל	7
שבכל	8
. . . . .	

Ll. 1-2. End of the Abodah, seventeenth Eulogy.

L. 1. לנוך, so Y, others omit; כמאז, so Y, I, and C; cp. Saadya in Baer, p. 99.

Ll. 2 ff. Eighteenth Eulogy, part of the Ḥazan.

L. 4. Before צור, A and S read (S צורנו); supply אתה הוא.

L. 5. First ודור cancelled by a line; supply נספר תהליך, the top of פ and ר in נכפר is still visible.

L. 6. Supply very likely נשמותינו הפקודות.

Fol. 3. Recto.

חטאתינו למען שמך עזרינו אלהי ישעי[נו]	1
על דבר כבוד שמך והצלילנו זכר על ח'	2
חטאתינו למען שמך אם עונות תשמור	3
יה מי יעמוד אם עונינו ענו בנו	4
עשה למען שמך כי רבו משובותינו	5
ל[ך חטא]נו ♦ יתגדל ויתקדש שמה	6
דברא כר[עות] יה וי'	7
[. . . . .] וימליך מלכותיה ויצמח	8
. . . . . יה ויפרוק	9
. . . . . (?)	10

Fol. 3. Verso.

[ו]שירתא תושבחתא נחמתא דאמירן בעלמה	1
ואמרו אמן ♦ והוא רחום יכפר עון ולא	2
ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל	3
חמתו ♦ יי' הושיעה המלך יענינו [בי]ום	4
קראינו אשרי תמימי דרך ההולכים בתו'	5
בתורת יי' אשרי יושב ביתך עו[ד יהל]לך	6
סל[ה אשרי] העם שכבה אשרי	7
אלהיו תהלה לדוד	8
[. . . . . ואב] רכה שמך ל[עולם]	9
. . . . . ואהללה	10

Recto. Ll. 1-6. End of the supplications preceding the Half Kaddish. Every word is pointed and cancelled from עזרינו (l. 1) down to יעמוד (l. 4); many of the supplications must have come before and were repeated by mistake, see the exact order and wording on fol. 9 verso.

Ll. 6 ff. The Half Kaddish. Hardly enough is left for comparison, but as this Doxology occurs again in full, ff. 6b-7a, we shall examine it there.

L. 10. Some letters are still visible, but they are doubtful.

Verso. Ll. 1-2. End of the Half Kaddish.

Ll. 2-8. והוא רחום followed by various Ashres. This occurs again 6a.

L. 6. Should be יושבי.

L. 7. After Massoretic Text has לו. The number of the Ashres and their arrangement are different in the various rituals.

Ll. 8 ff. Ps. 145.

Fol. 4. Recto.

- 1 חנון ורחם יי ארך אפים וגדל חסד טוב
 2 יי לכל ורחמיו על כל מעשיו יודך יי
 3 כל מעשיך וחסדיך יברכך כבוד מלכ'
 4 מלכותך יאמרו וגבורתך ידבירו להודיע
 5 לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו
 6 מלכותך מלכות עולמים וממשלתך
 7 בכל דור ודור סומך יי לכל הנופלים
 8 [..... לב]ל הכפופים עיני כל אליך [שברו]
 9 [..... ל]לם את אכלם בע[תו]...
 10 [..... ומשביע]ל[ב]ל.....
 .....

Fol. 4. Verso.

- 1 ויברך כל בשר שם קדשו לעלם ועד
 2 ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללו
 3 יה .. הללו יה אשרי שאל יעקב בעזרו
 4 סברו על יי אלהיו יי צבאות אשרי אד[ם]
 5 בומה בך • ובא לציון גואל ולש[בי]
 6 פשע ביעקב נאם יי .....
 7 זאת בריתי אותם אמר יי רוחי אשר
 8 עליך ודברי אשר שמתי בפיך ל[א] ימ[ו]שו
 9 [..... ו] מפי זרעך ומפי זר[ע] .....
 10 [..... עולם .. וא]תה[ת] .....
 .....

RECTO. Continuation of Ps. 145, vv. 8-16.

L. 6. Before עולמים Massoretic Text has כל.

VERSO. Ll. 1-3. End of Psalm 145. 21. The Psalm is followed by two Ashres from Ps. 146. 5 and 84. 13.

Ll. 5-10. Ubā le-Zion, with the Kēdushah. This section is practically alike in all rituals. It occurs in Am., § סה (Frumkin, I, 302); V, § צח (Hurwitz, 73); Abud. 67; K, § 14. 7 d; C 56, for Rosh ha-Shanah; in the other rituals at its regular place.

L. 6. Place under ובא לציון left blank.

L. 9. Supply מפיק at beginning and זרעך at the end of the line.

L. 10. Supply יהוה מעתה ועד אמר. Then follows the Kēdushah.

Fol. 5. Recto.

- 1 ארעה זיו יקריה וחשאני רוח ואשמע אח'
 2 אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יי' ממקומו
 3 ונטלתי רוחא ושמעת בתרי קאל זיע סניא
 4 דמשבחין ואמרין בריך יקרה דיי' מאתר
 5 בית שכנחיה יי' ימלוך לעולם ועד יי'
 6 מל[ב]ותיה לעלם ולעלמי עלמייא יי' צבאות
 7 אל[הי] אברהם יצחק וישראל אבותינו שמר
 8 זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך . . . .
 9 לבבם אליך והוא רחום יכפר עון ול[א] . . . .
 10 [וה]רבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמת[ו] . .
 11 [א]תה יי' טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיד
 12 [צ]דקתך צדק לעולם ותורתך אמת מי אל
 13 [כמ]וד נושא עון ועובר על פשע לשאירית
 14 [נחל]תו ולא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד
 15 [הוא י]שוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך
 16 [במ]צולות ים כל חמא[תם] . . . . . לעק[ב]

L. 1. End of the Targum of Isa. 6. 3 ; then follows Ezek. 3. 12, with its Targum, ll. 2-5 ; Exod. 15. 18 also with its Targum, ll. 5-6.

L. 6. After מלכותיה קאם has been accidentally left out. צבאות is cancelled by points.

L. 8. Supply וזכן.

L. 9. Supply ישחית.

L. 10. Supply כי.

Ll. 12-16, passage from Micah 7. 18-19, omitted in almost all rituals ; it is found in Saadya, M, and Y. M, however, leaves out from לשאירית (13) to ישוב (15).

L. 16. Supply תתן אמת, Mic. 7. 20.

Fol. 5. Verso.

- יי' צבאות עמנו משגב לנו אל[הי] יעקב סלה
 1 חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי
 2 קדם ברוך יי' יום יום יעמוס לנו האל יש'
 3 ישועתינו סלה. יי' צבאות אשרי אדם
 4 בוטח לו בך יי' הושיעה המלך יענינו ביום
 5 קראינו עשה עמנו אות לטובה ויראו שונאי

- 6 ויבשו כי אתה יי' עזרתני ונחמתני
 7 ברוך אלהינו ברוך אדונינו שבראנו ל[כבודו]
 8 [וה]ברילנו מן התועים ונתן לנו את תורתו
 9 [. . . . . אמ]ת וחיי עולם נטעה בתוכינו הרחמ
 10 [. . .] לבינו לתורתו ויטע בלבינו אהבת[ו]
 11 [ויר]אתו לעובדו ולעשות רצונו בלבב ש[לם]
 12 [ו]בנפש חפצה למען לא נגע לריק ולא . . .
 13 לבהלה כן יהי רצון מלפניך יי' אלהי ואלהי
 14 אבותי שנשמור חקיק בעולם שנחיה . . . . .
 15 ונירש טובה וברכה לימות המשיח ול[חיי]
 16 העולם הבא [כי את]ה אבינו כי אברהם לא יד'

ידענו

Note the insertion written in the upper margin, it is to be inserted in l. 3 at the place where the sign occurs.

L. 2. V inserts the section סלה . . . ברוך after קראינו of l. 5; besides, V adds ישועתינו after ועזרתנו.

L. 4. After בך Saadya seems to introduce another section כבוד למען זימרח כבוד (Frumkin, I, 317).

Ll. 4-6. יהוה . . . . . ונחמתנו omitted in Y. The quotation from Ps. 86. 17. "עשה וגו'" is an addition not found elsewhere.

L. 6. טוב is cancelled by points.

L. 7. Before ברוך אדונינו Saadya and Am. insert הוא; הוא ברוך אדונינו is found only in Y, which, besides, adds ברוך בוראנו before שבראנו.

Ll. 8-9. Am. omits . . . אמת ונתן.

L. 8. את תורתו generally omitted in the other rituals.

L. 9. Supply תורת; after אמת Y adds רבינו משה; על ידי משה רבינו נטעה; נטעה should be נטע, הרחמן, so M, Y, I; others simply הוא.

L. 10 Supply יפתח לתורתו; יפתח לתורתו others mostly בתו. Y לתלמוד תורתו. ויטע, so I (Y נטע), M, ויתן, Am. A, S and Abud. וישם, other variants in Baer, 128.

L. 11. "לעש" רצ" לעש; רצ" כרצונו ולעבדו; Y לעובדו ולעשות רצ" ולעבדו.

L. 12. Supply נלד; ובנפש חפצה, so M, Y, I; others omit.

Ll. 13-14. Others אלהינו ואלהי אבותינו.

L. 14. Supply ונוכה or ונראה; others add הוה after בעולם.

Ll. 14-15. שנחיה . . . . . וברכה M omits; the various rituals read differently.

L. 16. Beginning of a section not found at this place in any of the other rituals.

Fol. 6. Recto.

- 1 ישכנו בה לעדי עד ולנצה נצחים יי' עוז
 2 לעמו יתן יי' יברך את עמו בשלום ♦ ♦ ♦
 3 נְבִתֵי צִלּוֹת מְנַחֶה לְלַחֵל זִבְתֵּי
 4 אֱלֹהֵיךָ וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהַרְבֵּה
 5 לְהַשִּׁיב אִפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ ♦ יי' הוֹשִׁיעָה
 6 הַמֶּלֶךְ יַעֲנִינוּ בַּיּוֹם קִרְאֵינוּ אֲשֶׁרִי תַּמִּימִי ד'
 7 דֶּרֶךְ הַהוֹלְכִים בַּתּוֹרַת יי' אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵּיתֶיךָ
 8 עוֹד יִהְיֶה לְעוֹלָם סֵלָה אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי' אֱלֹהֵינוּ
 9 תְּהִלָּה לְדוֹר אֲרוֹמָמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְ[אֲבִרְךָ]
 10 שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד בְּכָל יוֹם אֲבִרְכְּךָ וְאֶהְלֵלָה
 11 שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד גָּדוֹל יי' וּמַהוֹלֵל מְאֹד וְלֹג'
 12 וְ[ג] דִּלְתּוֹ אֵין חֶקֶר דּוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וְג'
 13 וְ[ג] בּוֹרוֹתֶיךָ יִגִּידוּ הַדָּר כְּבוֹד הוֹדִיךָ וּדְבָרֵי נֶפֶס'
 14 [נִפְלְאוֹת] יֶךְ אֲשִׁיחָה וְעוֹז נּוֹרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ
 15 [וְגִדּוֹלְתְּךָ אֱ] סִפְרָנָה זָכַר רַב טוֹבֵךְ יִבְיְעוּ וְצִדְקָתְךָ
 16 יִרְנְנוּ חֲנּוּ וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפִּים וְגָדֵל חֶסֶד טוֹב

Ll. 1-2. See also fol. 7 b.

L. 3. Rubric in Arabic. Beginning of the Minḥah Service.

L. 4. *וְהוּא רַחוּם* followed by various Ashres and by Ps. 145 (l. 9) as on fol. 3 b.

L. 8. After Selah an insertion must be made as the sign referring to the margin is there; it should be: *אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁכְבָּה לוֹ* as on fol. 3 b.

L. 9. Ps. 145.

Fol. 6. Verso.

- 1 יי לכל ורחמיו על כל מעשיו יודוך יי כל
 2 מעשיך וחסידיך יברכוכה כבוד מלכותך
 3 יאמרו וגבורתך ידיבירו להודיע לבני האדם
 4 גבורותיו וכבוד הדר מלכותו מלכותך מלכות
 5 כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור סומך
 6 יי לכל הנפלים הנופלים וזוקף לכל הכפופים
 7 עיני כול אליך יספירו ואתה נותן להם את אכלם
 8 בעתו פותיה את ידיך ומשביע לכל חי רצון
 9 [צדיק] יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו ק'
 10 [קרוב יי] לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת
 11 [רצון יר] איז יעשה ואת שועתם ישמע ויוש'
 12 [ו] יושיעם שומר יי את כל אוהביו ואת כל הר'
 13 הרשעים ישמיד תהלת יי ידבר פה ויברך כל
 14 בשר בשר שם קדשו לעולם ועד ואנחנו נברך
 15 יה מעתה ועד עולם הללו יה אשרי שאל[יעקב]
 16 בעזרו סברו על יי אשרי אדם בוטח[בך]
 17 יתנצל ויתקדש שמייה רבה בעל[מה די]
 בר[א]

Continuation of Ps. 145.

L. 6. הנפלם cancelled by points.

L. 7. ישברו Massoretic Text יספירו.

Ll. 15-16. Same Biblical quotation as on 4 b, ll. 3 and 4.

L. 17. With l. 17 begins the Ḳaddish de-Rabbanan. The Ḳaddish in whole or in part occurs in all rituals. A (P. B., p. 86, Baer, 127, 153); S (p. 372); I (p. 74); Y (p. 95, 100; cp. also Dalman, *Worte Jesu*, p. 305); V (Hurwitz, p. 64); Abud. (p. 40); M (*loc. cit.*); Ar. (pp. 5 b, 22 b, 23 a); Am. (§ 17, Frumkin, I, 184; § 18, Frumkin, I, 317); Saadya (in Frumkin, I, 184 note 1); K (§ 7, 2 b-d).

L. 17. After רבה (רבא) Y adds אמן see Abud.

Fol. 7. Recto.

- 1 ברא כרעותיה וימליך מלכותיה ויצמח
 2 פורקניה ויקרב משיחיה ויפרוק עמיה
 3 ברחמיה בחייוכו וביומיוכו ובחייהו דכל
 4 בית ישראל בענלא ובזמן קריב " אמן יהי
 5 שמיה רבה מברך לעאלם ולעאלמי עאלמיה
 6 יתברך וישתבח יתכבד יתרומם יתעלה יתנשא
 7 יתהדר יתהלל שמיה דקרשה בריך הוא לעי[לא]
 8 לעילא מכל ברכתא שירתא תושבתא . . . . .
 9 דאמירן בעאלמה ואמרו אמן " על . . . . .
 10 ועל תלמידיהו ועל כל תלמידי תלמיד [יהו] . . . .
 11 דעסיקין באוריתא קדישא די באתרא הדין . . .
 12 בכל אתר ואתר יהי להו ולכו ולנא שלם וחנ[א]
 13 [ו]חסדא מן קרם אלהא דשמיא ואמרו אמן
 14 יהי שלמה רבא מן שמיא חיים ופדות וריוח
 15 לנו ולכל ישראל ואמרו אמן " עושה
 16 שלום במרומו וברחמיו הרבים [על] כל

L. 1. The words ברא כרעותיה are so faint as to be almost illegible; but see 3 a, 6. משיחיה . . . . . ויצמח, so Y, S, Ar., and Abud.

L. 2. ויפרוק עמיה, so M and Y.

L. 3. בחייוכו, so M and Y; others כל בחייו. Abud. omits . . . "ישראל.

L. 4. After קריב there are two points; אמן, therefore, belongs to the following sentence; Y reads יהא אמן. קריב ואמרו אמן, cp. Abud. and K.

L. 5. Some add אמן, see K.

L. 6. The verbs are practically alike in all rituals, but the order is different; Am. and Saadya read יתקלם instead of יתהלל; this ritual seems to have יתכבד in the place of יתפאר.

L. 7. On בריך הוא, see Abud., p. 42; לעילא is here repeated as in Y.

L. 8. Supply ונחמתא at the end of the line.

L. 9. Supply ישראל ועל רבנן; M omits על ישראל.

L. 10. Supply probably דיתבין, with I, or, ועל כל מן with the other rituals. Abud. and Y add nothing.

L. 11. קדישא; Abud. positively condemns this form although used by many; he insists that we should read קדישתא; קדישתא is found in I and S and bracketed in Y. At the end of the line supply ודי.

L. 12. A omits לנא, and most authorities also לכו; M has להו לכו; I (לכו להו ולנא) להו ולנא; Y לנא ולכו; S לנא ולכו; Abud. omits all. שלם should be שלמא, M, S, and Y omit.

Ll. 13-14. Differences between rituals too numerous to be listed. Our ritual does not correspond to any other.

L. 15. Supply another substantive.

L. 16. Other rituals insert הוא after מרומיו ; A omits ברחמיו and all rituals omit what comes between ברחמיו and יעשה of next page, l. 1, ... הרבים is not absolutely certain.

Fol. 7. Verso.

- כל עמים הוא יעשה עלינו ועל כל עמו 1
 בית ישראל וקיים יי' עוז לעמו יתן 2
 יברך את עמו בשלום * יהי ז' אלהינו עמנו 3
 כאשר היה עם אבותינו אל יעזבינו ואל י' 4
 יטשינו להטות להטות לבבינו אליו וללכת 5
 בכל דרכיו ולשמור חוקיו ומצותיו אשר 6
 צוה את אבותינו וינהיו דברי אלה אשר 7
 התחננתי לפני קרובים אל יי' אלהינו יומם 8
 . . . . . ללכת בכל דרכיו לעשות משפט עברו 9
 . . . . . עמו ישראל דבר יום ביומו למען 10
 11 [דע] כל עמי הארץ כי יי' הוא האלהים אין
 12 עוד לא ימוש ספר התורה הזה מפיד זה'
 13 והגית בו יומם ולילה למען תשמור לעשות
 14 ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכיך . . .
 15 תשכיל הלא צייתיד חוק ואמין אל תערוץ
 16 ואל תחת כי עמך יי' אלהיך בכל אשר [תלך]

במלת

L. 1. שלום עלינו repeated by mistake; after יעשה most rituals read ועל כל ישראל.

Ll. 3-12. Quotation from 1 Kings 8. 57-60; this and following section quoted from Joshua 1. 8 (ll. 12-16) are not found in this connexion in the other rituals. It occurs in Ar. at the end of the Service for the second day after Rosh ha-Shanah, 31 a.

L. 3. Note ז', not יי'; besides, it seems to be cancelled by a point, although the point is too weak to be identified positively.

L. 5. First להטות cancelled by points.

L. 6. Massoretic Text reads מצותיו וחוקיו ומשפטיו.

L. 7. וינהיו a mistake for ויהיו.

L. 8. After לפני we should add יהוה as in the biblical text.

L. 9. Supply ולילה; ללכת בכל דרכיו not found in the biblical text.

L. 10. Supply ומשפט.

L. 14. Supply ואז.

L. 16. Supply תלך.

Fol. 8. Recto.

- 1 כמלת צלאת שחרית בעון אללה תעאלא
 2 . . . . . ואמא יום אתנן ויום אלכמים
 3 כמא . . . . . מן אתפלא יבתרא אלחון
 4 ויקרא ועתה יי אלהינו אשר הוציאת את
 5 עמך ישראל מארץ מצרים ותעשה לך
 6 שם כהיום הזה חטאנו רשענו יי ככל
 7 צדקותיך ישוב נא אפך וחמתך מעירך
 8 יהר מירושלים הר קדשך כי בחטאי[נו]
 9 ובעונות אבותינו ירושלים ועמך [לחרפה]
 10 לכל סביבותינו ועתה שמע אלה[ינו אל]
 11 תפלת עבדך ואל תחנוניו והאר פניך [על]
 12 מקדשך השמים הטה אלי אונך למען יי
 13 [פ]קח יי עיניך וראה את שממותנו והעיר
 14 [אש]ר נקרא שמך כי לא על צדקותינו אנחנו
 15 [מפי]לים תחנונינו לפניך כי על רחמך
 16 [הרבי]ם יי שמעה יי סלחה יי ה[קשי]ברה

Ll. 1-3. Rubric in Arabic; the first word of l. 2 is too faint to be read with certainty, but it seems to be ותופיק הן. Likewise after כמא, l. 3, two or three words cannot be read. We would expect some such meaning as, 'after they have read the Tephillah'. The rubric must have been marked with the usual signs, but these are no longer visible. The arrangement of the Service for Mondays and Thursdays is similar to the one indicated by Am., § צח (Frumkin, I, 393).

Ll. 4 ff. Passage from Dan. 9. 15-19. הוציאת for הוציאתא.

L. 5. After ביר חזקה biblical text has מצרים.

L. 8. יהר is a mistake and was probably cancelled by points or by a dash no longer visible.

L. 12. After למען ארני biblical text reads, but omits these two words after אונך. Biblical text has also אלי for אלהי, and adds ושמע after אונך.

L. 13. יהוה omitted in biblical text.

L. 14. After עמך biblical text has עליה.

L. 16. The final He is extended according to its cursive form.

Fol. 8. Verso.

- 1 ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך
 2 על עירך ועל עמך * עֲזִיזוֹ אֲבִינו
 3 ענינו ענינו אלהי ישעינו ענינו ענינו
 4 גואלנו ענינו ענינו הודינו והררינו
 5 ענינו ענינו ושא לכל חטאתינו ענינו
 6 אלהי אברהם אבינו ענינו ופחד יצחק ענינו
 7 ענינו אביר יעקב ענינו ענינו עזרת הש'
 8 [הש]בטים ענינו ענינו משגב האמות ענינו
 9 . . . . . הגדול הגבור והנורא ענינו ענינו
 10 . . . . . רותינו ענינו אֵל אֶרֶץ אֲפִים
 11 .. בעל הרחמים נקראת גדולת רחמך
 12 [ו] חסדיך הודעת לעניו מקדם וכן כתוב
 13 וירד יי' בענן ויתיצב עמו שם ויקרא ב [שם]
 14 יי' ושם נאמר * וַיֵּעֲבֹר יי' על פניו [ויקרא]
 15 יי' אל רחום וחנון ארך אפים ורב ח[סד]
 16 ואמת נוצר חסד לאלפים נושא עון . . .
 וחטאה

L. 1. After שמך biblical text has נקרא.

Ll. 2-10. Seliḥah Anenu. In most rituals it is alphabetical. The present recension is entirely different from any found in the rituals, and is much simpler. See Am., § קיז (Frumkin, II, 313). Most rituals have it for the Day of Atonement. Cp. Baer, 599.

L. 9. Supply ענינו at the beginning of the line.

L. 10. The word and letters to be supplied are not clear; the letter preceding רותינו is either ת or ע, in the latter case it would be probably נערוותינו, then, some such word as שומר should precede; but it is too doubtful to allow any positive conjecture. אל ארך אפים has here a different form.

L. 11. Supply אתה, the lower portion of ה seems to be visible.

Ll. 13 ff. Exod. 34. 5-9.

L. 16. Supply ופשע.

Fol. 9. Recto.

1 וחטאה ונקה וסלחת לעונינו ולחטאתינו
 2 ונחלתנו * אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו
 3 תבוא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מלכינו
 4 מתחתינו שאין אנו עזי פנים וקשי עורף
 5 שנאמר לפניך צדיקים אנחנו ולא חטאנו
 6 אבל חטאנו אנחנו ואבותינו אשמונו בגדנו
 7 גזלנו דברנו דופי העוינו והרשענו ו[דנו]
 8 חמסנו טפלנו שקר יעצנו רע כו[בנו]
 9 לצנו מרינו נאצנו סרנו ע[וינו . . . .]
 10 צרנו קשינו עורף רשענו ש[חתנו]
 11 תעינו סרנו ממצותיך הטובים
 12 וממשפטיך הישרים ולא שוה לנו .. וא[תה]
 13 צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית
 14 ואנחנו הרשענו * תם יכרעו עלי ונהם
 15 ויקול אבינו מלכינו בעד אן רפע ונהו
 16 מן אלארץ אבינו מלכינו חנינו וענינו ואם

L. 1. After ומלחה Am. adds many other supplications.

Ll. 2-14. First part of the Confession of Sins. The Confession occurs in full on fol. 13 b. 4 Here we note only the differences between the two folios.

L. 4. מתחתינו should be מתחנתינו, cp. 13 b. 6; before שאין 13 b. 6 reads לפי.

L. 5. After לפניך 13 b. 8 adds מלכינו.

L. 9. מרינו, 13 b. 12, reads מדרנו. Both verbs occur in many rituals; after עוינו, supply פשענו, as in 13 b. 12.

Ll. 10-11. 13 b. 14 has three verbs beginning with ת as also the other rituals; at an earlier date only one verb probably occurred.

L. 14. Should be ונהם.

L. 15. Should be ונהו.

Ll. 14 ff. This rubric is almost identical with Am., § קטן (Frumkin, II, 308); for the corresponding passage on these two days, see Am., § סח. (Frumkin, I, 302), Y, p. 62.

Fol. 9. Verso.

- 1 עונות תשמור יה יי מי יעמוד [כי]
 2 עמך הסליחה למען תורא ברונו רחם
 3 תזכור ברונו רחמך זכור כי הוא ידע
 4 יצרינו זכור כי עפר אנחנו עזרינו אלהי
 5 ישעינו על דבר כבוד שמך והצילינו וכ'
 6 וכפר על חטאתינו למען שמך אם עונינו
 7 ענו בנו יי עשה למען שמך כי רבו כי רבו
 8 [משו]בותינו לך חטאנו * לַמִּנְצָח מזמור
 9 יי ביום צרה ישנבך
 10 שם אלה דיעקב ישלח עורך מקדש
 11 יסעך זכור כל מנחותיך ועולתך
 12 [ידש]נה סלה יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא
 13 [נר]ננה בישועתיך ובשם אלהינו נדגול ימלא
 14 יי כל משאלותיך עתה ידעתי כי הושיע [יי]
 15 משיחו יעניחו משמי קדשו וגבורות [ישע]

ימינו

Ll. 1-8, see fol. 3 a. 1-6. This occurs with few variations also in Y, I, . and S; they omit quotations from Jer. 14. 7, ll. 6-8. After this they recite the Half Kaddish.

L. 7. ~~כי רבו~~ cancelled by a dash.

L. 8. Ps. 20.

L. 9. Supply יענך.

L. 10. The missing word is probably ישנבך, which had been wrongly repeated. אלהי יעקב should be of course אלה דיעקב.

L. 11. Supply ומציון.

Fol. 10. Recto.

1 חייבין עליהם עשה ועל חטאים שאנו חייבין
 2 לא תעשה שנתק לעשה ועל חטאים שאנו
 3 חייבין עליהם לא תעשה ועל חטאים שאנו
 4 חייבין עליהם [קר] בן ועל חטאים שאנו חייבין
 5 עליהם מלקות [ארב] עים ועל חטאים שאנו ח'
 6 חי [יבין] עליהן כרת ועל חטאים שאנו חייבין
 7 ע[ליה]ן מיתה בידי שמים ועל חטאים שאנו
 8 חייבין עליהן ארבע מיתות בית דין חנ[ק] הרג
 9 שריפה סקילה על מצות עשה [ועל מצו]ת
 10 לא תעשה ועל הגלויים לנו ועל שאינן גלויים
 11 לנו את הגלויים לנו ואת שאינן גלויים לנו כבר
 12 [אמר] נום לפניך ואת שאינן [נ] גלויים לנו . . .
 13 [גל]וי וידוע לפני כסא כבודך וח[ט]אנו [על]
 14 כולם כדבר שנ"ה [נסתר]ות ליהוה אלהינו
 15 [והנג] לות לנו ולבנינו עד עולם לעשות
 16 [את כל] דברי התורה הזאת * וְדוֹר עֲבָדךָ

Ll. 1-12 are a duplicate of fol. 14 b. 5 ff.; see the notes on the latter place. Note that in this section there is a constant variation between עליהם and עליהן; once we find even עליהם, l. 3. The reconstruction of the missing words in this page can easily be made from 14 b.

L. 11. שאינן גלויים לנו is omitted in 14 b. 16; it is a wrong insertion due to dittography with preceding or following line.

L. 12. Supply הכל with Am.

Ll. 13-14. לפניך הם גלויים וידועים גלוי . . . . . V, A, S, R read הכל גלוי לפניך וצפוי לפניך ה' אלהינו כמו שנאמר (p. 133) Am. (Frumkin, II, 341) "כדבר שנ"ה Abud. reads (p. 133) הכל גלוי וצפוי לפניך ה' אלהינו וחטאנו על כלם; he mentions the fact that many inserted between אלהינו וחטאנו על כלם; he condemns this addition. This ritual reproduces this rejected reading.

Ll. 14-16. Quotations from Deut. 29. 28. The section ודוד עבדך is generally not found in the rituals in this place. It is, however, in A and S when the Confession is repeated in the Evening Service; it is also found in R after the Confession of the Morning Service (p. 137 b).

Fol. 10. Verso.

1 אמר לפניך שגיאות מה יבין מנסתרות
 2 נקיני נקיני יי אלהינו מכל פשעינו וטה'

- 3 וטהרינו מכל טמאותינו וזרוק עלינו מ'
 4 מים טהורים וטהרינו [כ]כתוב על ידי
 5 נביאך וזרקתי עליכם ו[טהר]תים מכל ט'
 6 טמאותיכם ומכל גלולים אטהר אתכם] *
 7 כִּי אֲתָה סוֹלֶהֶן לְיִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם
 8 ומוחל[י] לש[ב]מי ישורון ודברדי אמת וקיים
 9 לנו [ומבל]עדיך אין לנו מלך מוחל וסולח
 10 לע[ונות עמו] ישראל אתה אֱלֹהֵי עַד שְׁלֹא
 11 [נוצר]תי איני כדאי ועֲבָשׁוּ ועֲבָשׁוּ שְׁנֹי
 12 שנוצרתי כאלו לא נוצרתי עפר אני בחי[י]
 13 [קל] וחז[מר] במיתתי הרי אני לפניך יי[י] אלהי
 14 [. . . מ]לא בושה וכלמה יהי רצון מלפניך
 15 יי[י] אלהי שלא אחטא מה שחטתי ומה ש . . .
 16 ומה שעויתי מרוק ומחול ברחמיך הר[בים]
 אבל

L. 1. Quotation from Ps. 19. 13; מ' is of course a mistake for מי.

Ll. 5-6. Quotation from Ezek. 36. 25. עֲלִיכֶם should be עליכם; note the *mater lectionis* in וטהרתם for וטהרתי.

L. 7. This continues l. 16 of preceding folio, in most rituals. Am. omits all from 10 a, 16-19 b, l. 10. R does not seem to have either of the following two sections.

L. 8. בכל דור ודור M, V, and Abud. omit; A, S read ודור לנו . . .

L. 10. We might supply possibly לעמך כל בית, cp. 7 b, ll. 1-2. אלא is written above the line. אלהי, although a title, is not written in square letters. M and O omit all this line down to אתה; V, S omit down to ישראל.

L. 11. First ועבשו is cancelled by points.

L. 13. So Abud.; יהוה יהוה אל" omitted in the other rituals; S amplifies יהוה אלהי ואלהי אבותי.

L. 14. Supply ככלי with the other rituals.

L. 15. After אלהי A, S, Abud. read ואלהי אבותי; V has plural suffixes ואלהינו ואלהי אבותינו; Am. אלהינו simply. After אחטא Am., M, A, S, add שחטאתי for שחטתי עוד.

Ll. 15-16. שעויתי ומה . . . not found in the other rituals; verb to be supplied at the end of l. 15 is uncertain, but possibly שפשעתי מרוק so Am. and V; A and S read מרק; M has מחה; O has מהוק. מחול is omitted in all rituals.

Fol. 11. Recto.

- 1 אבל לא ידי יסורין^ו כמלת צלאת מנחה יום
 2 אלמעל * זבֿתֿדִי צִלֵאתֿ מְעַרְיָב לִילֵת
 3 צוֹם כְּפֹר יִבְתְּדִי אֶלְחֹזֶן מְזֹמֹר שִׁיר לַיּוֹם
 4 הִשְׁבַּת וְזֶ וַיִּצְלִי כִיף צִלֵאתֿ אֲשַׁבֵּת חֲדִי יִקְפוּ
 5 לִלְעֻמִּידָה יִצְלִי יִבְהֲרָא יִי שְׁפִתִי תִפְתַּח וּפִי
 6 יִנִּיד תִּהְלִיתִךְ בְּאִי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
 7 אֲבִרָהֶם וְאֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל
 8 הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן גּוֹמֵל חֲסִדִּים
 9 טוֹבִים קוֹנֵה הַכּוֹל חוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמֹבִיא
 10 נוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לִמְעַן שְׁמוּ בִּאֲחֻ[בָּה] זְכוּרֵינוּ
 11 לַחַיִּים אֵל מֶלֶךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים וּכְתִבֵּנוּ בִּסְפָר
 12 חַיִּים לִמְעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים מֶלֶךְ חֵי וּמֵ. . . .
 13 בְּאִי מִן אֲבִרָהֶם * אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם יִי
 14 מַחִיה מַתִּים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ מוֹר[יך]
 15 [ה]טֵל מִכְלָכֵל חַיִּים בַּחֲסֵד מַחִיה מַתִּים בְּרַח'
 16 בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
 17 [וּמַתִּי]ר אֲסוּרִים וּמִשְׁעָן לְאֲבִיוֹנִים וּמִקִּים

L. 1. End of the Minḥah Service. After ידי יסורין A and S add רעים; M and V have still further additions. Probably there were also some words left out in this ritual, as the sign referring to the margin is found after יסורין, but no trace of such words is now visible.

Ll. 2-5. Rubric in Arabic: as far as the Amidah the Service is the same as on Sabbath.

L. 4. השבת should be אשבת. On the Amidah for Yom Kippur, see A, *Service Book*, I, p. 22; Baer, 410; Frumkin, II, 325; S. Mahzor, 145; O, III, 37; I, Ḥasda, p. 38; Am., §§ קה and קנא (Frumkin, II, 292, 344); V, § 351 (Hurwitz, p. 389); Abud., 140, col. 2; R, 61 a; C, Rosh ha-Shanah, 30 b; Ar., 59 a.

L. 8. הגדול repeated by mistake.

L. 10. לבני בניהם, Saadya reads לזרעם אחריהם (Frumkin, I, 34, א).

L. 11. אֵל omitted in the other rituals; after מֶלֶךְ Per. adds רחמן, and after בַּחַיִּים it adds אֱלֹהִים חַיִּים.

L. 12. Instead of למענך, Persian reads לפניך חי. . . . . אֱלֹהִים we find a great variety of readings in the rituals: A, S מֶלֶךְ עוֹזֵר; A, S

Ll. 14-15. Like S; Am., V, and A omit מוריד הטל.

Ll. 17. **לִאֲבוּיִים מִשְׁעֵן**, so Saadya (Frumkin, II, 237) and Per. (*JQR.*, X, 606) omitted in all the other rituals.

אמונתו לישיני עפר ומחזיר נשמות לפגרים
מתים מי כמוכה בעל הנבורות ומי דומה
לך אֱלֹהֵי הַרְחָמָאן מלא רחמים זוכיר יצא
ברחמים לחיים ונאמן אתה להחיות מיתים
בְּאֵלֶיךָ מַחִיִּה חַמִּיתִים * נִקְדֵּשׁ וְנַעֲרִיצֶךָ
ונשלש לך קדושה משושלת דברך שנ" על
יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר קִקֵּץ יִי
צבאות מלא כל הארץ כבודו כבודו והודו
וגדלו מלא עולם ומשרתיו שואלים איה מ'
מקום כבודו להעריצו: משבחין ואומרין ברוך
כבוד יִי מִמְּקוֹמוֹ * מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵינוּ תו'
תופיע ותמלוך עלינו מהרה כי מח[ב]ים
אנ[ו] לישעך מתי תמלוך בציון * בקרוב
..... נו * בחיינו ובימינו תש
תתנ[ך] דל' ותתקדש בתוך מקהלות ירושל[ים]
עירך לעדי עד ולנצח נצחים ועי[ן]נינו

תראינ[ה]

LL. 1-2. ומחזיר . . . . . מתים not found in the other rituals.

L. 3. After לך other rituals add: (V, R לנו ומצמיה ומחיה וממית. Then begins the special addition for the ten Penitential days, which in all rituals is introduced by מי כמוך. הרחמאן, note spelling for הרחמן, thus Am., Per., S, C, Ar., Abud. (141. 1); הרחמים, V, A, I, R. See Baer, 384. מלא רחמים, not found in the other rituals.

Ll. 4. ברחמים לחיים, so Am., Ar., C, Abud.; the others invert לחיים ברחמים. Persian reads differently (*JOR*, X, 614).

L. 5. Third Eulogy, extends down to 13b, l. 15. For the section down to 12a, l. 3, the differences with the other rituals are too numerous to be

listed. We give only the variants from M and Y with which it is very similar. נמליכה, M ונעריצך.

L. 6. משולשת should be משולשת. האמור M and Y שני.

L. 8. והודו, M omits.

L. 9. וזה, Y adds שואלים, Y omits. גדלו.

L. 10. לעומתם, M inserts משבחין, Y omits; להעריצו. See Abud. (64, l. 1).

L. 12. ותתנשא, Y adds חופיע, M and Y omit; מהרה.

Ll. 13-14. (Exclusively) בחיינו . . . בקרוב, M and Y omit; reconstruction doubtful. לישעך, M and Y omit and read: M אנחנו לך, and Y לנו.

L. 15. מקהלות, M and Y omit.

L. 16. לערי, M and Y דור.

Fol. 12. Recto.

1	תראינה במלכות עונך כדבר שני על ידי
2	דוד משיח צדק * ימלך יי לעולם
3	אלהיך ציון לדור ודור הללו יה * לְדֹר ודור
4	המליכו לאל כי הוא לבדו מלך מרום וקדוש הוא
5	ושבחך יי אלהינו לא ימוש לעולם ועד כי אל
6	מלך גדול וקדוש אתה * וְבָכָן תן פחדך יי
7	אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מא
8	שברת ויראוך כל המעשיך וישתחוו לפניך
9	כל הברואים ויעשו כולם אנודה אחת [. . . . .]
10	רצונך בליבב שלום כמו שידענו [. . . . .]
11	שהשלטון מלפניך עז בידך וגבורה בימינך
12	ושמך ושמך נורא על ^י מא שברת * וְבָכָן תן כבוד ^י כל
13	לעמך תהלה ליריאיך תקוה לדורשיך פת'
14	פתחון פה למיחלים לך שמחה לאר[צ]
15	[ש]שון לעירך צמיחת קרן לדוד עבדך וערי'
16	[ועריב]ת ניר לבן ישי משיחך במהרה ב'

L. 1. האמור בשירי קדשך, Y האמור בדברי קדשך, M שני.

L. 2. עבדך, Y adds דוד.

Ll. 3-6. This section is evidently taken from Am. (Frumkin, I, 236, § כג) who, however, gives it as the regular third Eulogy for work days.

It is also very close to I and Ar. In the other rituals the end is the same but the beginning is different, while in Abud. and O the beginning is similar but the end disagrees; C is entirely different.

L. 4. המליכו, so Am., Ar.; I נמליך. מלך Am., I, Ar. omit. הוא Am. and I omit.

L. 5. יהוה omitted in most rituals; after אלהינו others rituals add מפינו. לעולם ועד, M and Y omit. אל, Am. omits. The Yemen recension is given in Dalman, *Worte Jesu*, p. 306.

L. 7. מא, others correctly מה.

L. 8. שברת for שבראת. המעשים should be either מעשיך or המעשים with the other rituals.

L. 9. לעשות Supply.

L. 10. שלום, others יהוה אלהינו; supply שלם.

L. 11. מלפניך, so Y, others לפניך.

L. 12. ושמן, the last two letters having been damaged by a tear were written above, as the word was not sufficiently legible the whole word was written in the margin. After על read כל, which is put in the margin. שברת for שבראת, see l. 8.

L. 13. After תקוה, Am., M, S, Ar. read טובה. ל עמך, Y reads יהוה לעמך.

Fol. 12. Verso.

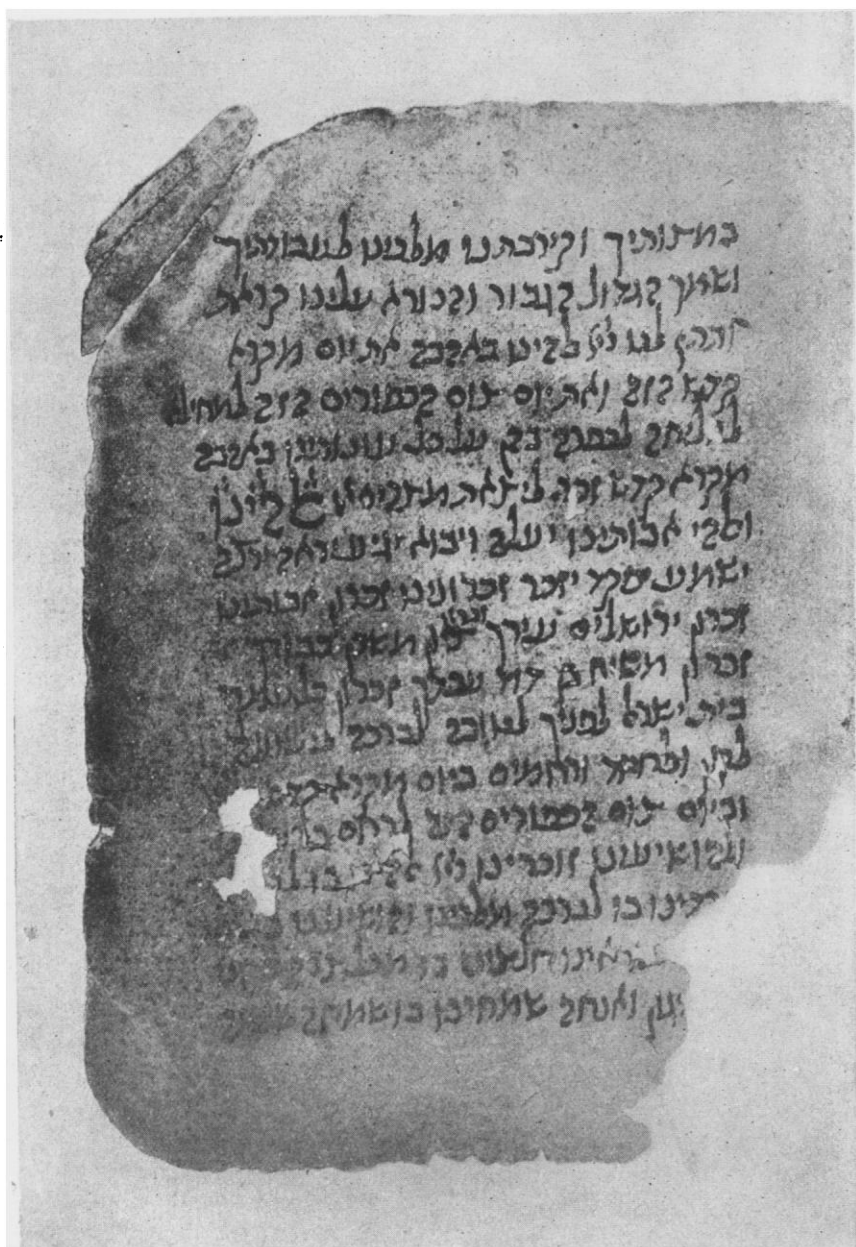
בימינו ♦ ואז צדיקים יראו וישמחו וישרים	1
יעלוזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקבין	2
פיה וכל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר	3
ממ=ממשלת זדון מן הארץ ומלכות העליזה תע'	4
תעקר ותשבר ממקומה והאלילים כרות יכ'	5
יכריתון .. ותמלוך אתה יי' לבדך מ'	6
מהרה על כל מעשיך בהר ציון ובירושלים	7
משכן כבודך ונגד זקיניך כבוד ככתוב על	8
יד נביאך וחפרה הלבנה ובושה החמה כי	9
[מלך יי'] צבאות בהר ציון ובירושלים משכן	10
כבודך ונגד זקיניו כבוד ככתוב בדברי ק'	11
קדשך ימלוד יי' לעולם אלהיך ציון לדור	12
ודור הללו יה ונאמר ויגבה יי' צבאות	13

במשפט והאל הקדוש נקדש בעדקדק	14
בא[י] ה[ת] מלך הקדוש ♦ אַתָּה בחרתנו	15
מכ[ל] ה[עמים] אהבת אותנו ורצית בנ[ו]	16
ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו ב[מ']	17
במצותיך	

- L. 1. *ואז* so M, V, R, Per., and some MSS. of A, the others have *בכן*.
- L. 2. *תקפין*, other rituals *תקבין*.
- L. 3. *כל . . . כולה*; *כי כל* in A, S, R; V has *כולה* omitted in Abud. *בעשן*, C and Abud.
- L. 4. *ממשלת* omitted in R; the first two letters written in the margin.
- Ll. 4-5. *תשבר . . . ומלכות* omitted in the other rituals, but found in Y and partially in Per.
- Ll. 5-6. *ממקומה . . . יכריתון*, not found elsewhere.
- L. 6. Am., V, Y, Per. C, Ar. read *יהות אלהינו מהרה וגו'* (לברך C) *הוא* V, C, Y *ותמלוק אתה*.
- Ll. 7-8. The reading in the other rituals is different, most of them having *כהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך* (מקדשך Am., S, Ar. Y inverts *בירושלים עירך ובהר ציון משכן וגו'*).
- Ll. 8-12. Am. omits all from *ונגד יהוה* to *ימלוק יהוה*; others, except Y, omit down to *כבוד*, l. 11.
- L. 13. After *האלו יה* Am., A, V, S, Ar. read: *קדוש אתה ונורא שמך*; *ואין אלוה מבלעדיך ככתוב* (ונאמר Y) instead of *ככתוב ונאמר* they have *ככתוב*.
- L. 15. Note that on Yom Kippur *המלך* is substituted to *האל*.
- L. 16. Middle Benediction. On this we have collated also a MS. of the twelfth century, belonging to Prof. Hyvernatt. The MS. is not complete but it gives this section for the Feast of Pesah. We designate it H. Abud. also gives this section for the Feast of Pesah, p. 113, col. 2.

Fol. 13. Recto.

במצותיך וקירבתנו מלכינו לעבודתיך	1
ושמך הגדול הנבור והנורא עלינו קראת	2
ותתן לנו יי' אלהינו באהבה את יום מקרא	3
קדש הזה ואת יום צום הכפורים הזה למחילא	4
לסליחה לכפרה בהן על כל עונותינו באהבה	5
מקרא קדש זכר ליצאת מצרים ♦ אלהינו	6

Fol. 13a. Portion of the Fourth Benediction for the evening service of Yom Kippur.

- 7 ואלהי אבותינו יעלה ויבוא יגיע יראה ירצה
 8 ישמע יפקד יזכר זכרוננו זכרון אבותינו
 זכרון
 9 זכרון ירושלים עירך ציון משכן כבודך
 10 זכרון משיח בן דוד עבדך זכרון כל עמך
 11 בית ישראל לפניך לטובה לברכה לישועה
 12 לחן ולחסד ורחמים ביום מקרא קדש [הז]ה
 13 וביום צום הכפורים הזה את יום מקרא קדש הזה
 14 ולהושיענו וזכרינו יי, אלהינו בו למ[ובה]
 15 פוקרינו בו לברכה מלכינו והושיענו בו לח' (?)
 16 . . . אינו חלצינו בו מכל צרה פדינו
 17 [. . . י]גון ואנחה שמחינו בו שמחה שלימה

For this page see Plate.

L. 2. **הקדוש והנבחר והנורא** so R : others mostly **והקדוש**.

L. 3. **יהוה** Am. omits.

Ll. 3-6. This section does not correspond exactly to any of the other rituals. From **מקרא** (l. 3) to **צום** (l. 4) all rituals omit ; but after **הכפורים** **את יום סליחת העון הזה את יום מקרא קדש הזה** (l. 4) O, Ar., Abud. add **הזה**. This must also have been the reading of H as the corresponding formula occurs for the Feast of Pesah (34 b). Ll. 5 and 6 are also different in the various rituals, at least in details. After **לכפרה** Am., V, A, S add **למחול**; **מצרים** . . . **מקרא** omitted in V. Am., Abud., Ar., and O insert here **אלהינו . . . מחול וגו'**.

L. 8. After **זכרוננו** V, A, S, C add **ופקדוננו**.

L. 9 ff. **זכרון משיח** written above the line. V, A, S, C place **זכרון משיח** before **"זכרון ירוש"**; Abud. (113. 2), H, O, R, Ar., Y (182) follow the same order as here; all omit **זכרון ציון משכן כבודך**.

Ll. 11-12. Words and arrangement slightly different in the various rituals.

Ll. 12-13. **הזה . . . ביום** same remarks as above, ll. 3-6.

Ll. 13-14. **לרחם בו עלינו ולהוש"ע**, O, Ar. **"לרחם בנו ולהושיענו"**; others omit.

Ll. 15-16. At the end of l. 15 there seems to be two letters, **לח**, which would give us **לחיים** at the beginning of l. 16. The following word is perhaps **נשאינו**, as the **ש** seems to be still partly visible. From **נשאינו** (!) of l. 16 to **והנורא** 13 b, l. 2 are additions peculiar to this ritual.

L. 17. Supply **מכל**.

Fol. 13. Verso.

1	רפאינו בו רפואה תמימה למען שמך
2	הנכבד והנורא בדברך ישועה ורחמים חוס
3	וחנינו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עי'
4	עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה * אָנָּה
5	אלהינו ואלהי אבותינו תבוא לפניך תפלתנו
6	ואל תתעלם מלבינו מתחנונינו לפי שאין
7	אנו עזי פנים וקשי עורף שנאמר לפניך
8	מלבינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל
9	חטאנו אנחנו ואבותינו אֲשַׁמְנוּ בנגדנו
10	גזלנו דברנו דופי העוינו והרשענו וזרנו
11	חמסנו טפלנו שקר יעצנו רע בזבנו
12	לצ[נו] מרדנו ניאצנו סרנו עוינו פשענו
13	צ[ררנו] קשינו ערף רשענו שיחתנו ת'
14	ת[עבנו] תעינו תעתענו סרנו מדרכ[יך]
15	הטובים וממשפטיך הישרים ול[א] . . .
16	לנו ואתה צדיק על הבא עלינו כי אמת

עשיתה

L. 3. After *וחנינו* C and Ar. insert *ומחול*. After *עלינו*, C inserts *מלטנו* מכל צרה.

L. 4 to the end of the fragments is the Confession of Sins. It is found twice in Am., once partly, § צז, for Mondays and Thursdays (Frumkin, I, 395, here Am. I) and completely in Service for Yom Kippur, § קיה (Frumkin, II, 339, Am. II); V, § שנא (Hurwitz, 390); I, partly in Hasda, p. 48; Y partly, p. 65; the others in the regular place. On all the following pages compare Baer's *Ritual*, 414 ff. The first portion occurs in these fragments, fol. 9 a. אָנָּה found in O, omitted in others.

L. 6. *מלבינו* omitted in all rituals except Y; *לפי* omitted by all and also in fol. 9 a. 4. Instead of *שאינו* Am. (I and II) reads *שאונו*.

L. 7. After *עורף* Am. I, V, I, R, add *הזה*; *שנאמר*, V, A, I, S; Ar. *לומר*; Am. II *נאמר*.

L. 8. *מלבינו* omitted in M; (so 9 a, 5); most rituals read *יהוה אלהינו* ואלהי אבותינו.

L. 16. All rituals read כל before הַבָּא, so 9 a, l. 13. אַתָּה צָדִיק omitted in Am. II.

1 עשיתה ואנחנו הרשענו .. אַתָּה רחום
 2 ומקבל תשובה כי על התשובה מראש ה'
 3 הבטחתנו ועל התשובה מיחלות לך ענינו
 4 כאמור שובה ישראל עד יי' אלהיך כי בשלת
 5 בעוניך ונאמר שובה יִשְׂרָאֵל עַד יי' קחו
 6 עמכם דברים ושובו אל יי' ואמרו אליו
 7 כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים
 8 שפתינו הִזְדַּנְנוֹת והשגנות אתה מכיר
 9 האונם והרצוי אתה מבין והנגלות וה'
 10 והנסתרות יודיע .. אַתָּה יודיע רזי ע'
 11 עולם ותעלומות סתרי כל חי אתה חופש
 12 כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב א[י]ן .
 13 דבר נעלם ממך ואין נ[סתר מנ]גד [עניי]ך
 14 [י]הי רצון מל[פ]ניך יי' . . . . . ו[אלהי אבות]ינו
 15 . . . . . לנו . . . . . חטאתינו ותמחל לנו
 16 . . . . . פשעינו ותסלח לכל עונותינו וע'

Ll. 1-9. A section on repentance which takes the place of the short **מה נאמר** of the other rituals ; it includes a quotation from Hos. 14. 2. In

line 5 **ישראל עד יי** are cancelled by points; words inserted from preceding line.

L. 10. This section is found in Hasda (49) and in Yemen (66) in the service for Mondays and Thursdays.

L. 12. **יבוח** Y, O, Ar. read **וראה**. At the end of line supply **כל** as in M, Y and many MSS. of the other rituals.

L. 14. Before **יהי** M, A, S insert **בכ**. Supply **אלהינו** after **יהוה**.

Ll. 15-16. We have not found two rituals that agree perfectly in this section. Practically all have the three verbs **תכפר**, **תמחל**, **תסלח** and the three substantives **חטאתינו**, **פשעינו**, **עונותינו** but each one has its own combination of them, and its own order in their arrangement. A reads: "**תכפר פש**", **תמחל** **פש**, **תסלח** **פש**. The exact order has been a matter of discussion, as we find in Abud. 142, 2 f. See also Baer, 416. Here the missing word at the beginning of l. 15 must be **שתכפר**, as the two other verbs occur later. After **כל** supply **לנו**.

Fol. 14. Verso.

ועל חטא שחטנו לפניך בשגגה ועל חטא	1
שחטנו לפניך בודון ועל חטא שחטאנו	2
לפניך בסתר ועל חטא שחטנו בגלוי ועל	3
חטא שחטנו לפניך באונס ועל חטא שחטנו	4
ברצון ועל חטאים שאנו חייבין שאנו חייבין	5
עליהם עשה ועל חטאים שאנו חייבין עליהם	6
לא תעשה שנתק לעשה ועל חטאים שאנו	7
חייבין עליהם לא תעשה ועל חטאים שאנו	8
חייבין קרבן ועל חטאים שאנו חייבין מלקות	9
ארבעים ועל חטאים שאנו חייבין עליהם	10
כרת ועל חטאים שאנו חייבין מיתה בידי	11
שמים ועל חטאים חייבין עליהם ארבע	12
מיתות בית דין חנק הרג שריפה סקילה	13
[על מצ]ות עש[ה] ועל מצות לא תעשה	14
ועל הגלויים לנו ועל שאינ[ן] גלויים לנו	15
את הגלויים לנו כבר אמרנו עליהם	16

ואת

Ll. 1-5. The list of sins is generally alphabetically arranged, but the number of names varies greatly. A and S have 44; Am. and M have 28;

a few of the letters having more than one; Abud. agrees with Am. and M with few differences; Ar. has 29; R has 24; V has 36, not alphabetically arranged, but in V the sins are divided into two lists of 18, after each one of them is the invocation: סֶלַח לָנוּ מַחֲוֹל לָנוּ כַּפֵּר לָנוּ. This ritual has only six names not alphabetically arranged, it is very close to O which has the same six names, reading מְזִיד instead of זָרִין; the order, however, is different.

Ll. 5-16. Are a duplicate of fol. 10a.

Ll. 5-12. Here again there is a great diversity of readings in the rituals. The formula חַיִּיבִין occurs nine times in A and S; five times in Am.; seven times in R and Abud.; twelve times in M; fourteen times in Ar.; eight times in this ritual as also in O and V, but the text is not the same.

L. 6. שְׁנַתֶּךָ this occurs only in Ar. On this see the note of Davis, *Service of the Synagogue*, Day of Atonement, I, p. 80.

L. 12. After חַטָּאִים insert שְׁאֵנוּ which has been accidentally left out.

Ll. 14-15. The missing elements have been reconstructed from 10a, ll. 9-10.

L. 16. This text is correct as against 10a, l. 11.